

[Aksel Larsen.]

Maa jeg erindre om første Etape af dette Opgør! Det var under Forhandlingerne i Folketinget den 9. Juli, der gik forud for Vedtagelsen af en Folketingsudtalelse om Sydslesvig. Vi havde deltaget i Forhandlingerne om Udformningen af en Udtalelse, men havde maattet afslaa at være Medforslagsstillere, fordi vi, som det hele laa, og med vort Kendskab til Statsministeren, maatte forlange en klar og utvetydig Udtalelse i Folketinget af Statsministeren om, at han ogsaa vilde respektere en Udtalelse, han selv og hans Parti stemte for.

Vi stillede derfor under Folketingsdebatten et Krav til Statsministeren om at afgive en saadan Udtalelse, men vi fik den ikke. Statsministerens Optraeden ved den Lejlighed var af en saadan Art, at endog Medlemmer af Det konservative Folkeparti maatte bryde ud af Partiet ved Afstemningen, fordi det var ganske tydeligt, at man ikke kunde have nogen som helst Tillid til Statsministerens Evne eller Vilje til at være loyal over for en Beslutning, han selv stemte for.

Næste Etape var i Oktober, da man havde Forhandlingerne om Svarnoten til England. Vi var til Dels med i Forhandlingerne om denne Svarnote, men maatte sige fra, maatte erklære, at vi ikke ønskede at være Medforfattere, medansvarlige for den af den simple Grund, at det kunde ikke nytte noget sammen med Regeringen at aftale Formuleringen af en Note, hvis man lod en Statsminister blive siddende, om hvem Erfaringen lærer, at han ikke vil være loyal, men vil følge sin egen landsskadelige Politik.

Det er nødvendigt at sige, at vi yderligere, selv om dette ikke havde foreligget — hvad det altsaa gjorde, og det var det afgørende — var utilfreds med Notens Formulering, den kunde vi heller ikke godkende. At vi havde Ret til at være utilfreds med den, er paa træffende Maade blevet belyst af det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft. Han indlod sig i en Diskussion om Ordene „under disse Omstændigheder“, og det fremgik ganske klart af hans Skildring af Forhandlingerne, at disse tre Ord kunde der lægges noget uhyre farligt i, og at Socialdemokratiet og de Radikale derfor ønskede at ombytte dem med det ene Ord „derfor“. Hvis dette Ord var kommet ind, havde der muligvis kunnet læses noget helt andet ud af Noten. Hvis det ikke var, fordi der kunde læses noget helt andet ud af Ordet „derfor“, vilde det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft ikke dengang have kæmpet saa bravt for at

faa dette ene Ord til at erstatte Ordene „under disse Omstændigheder“. Vi var selv af den Mening, at disse tre Ord var meget farlige, anbragt paa det paagældende Sted.

Det var imidlertid ikke alt. Jeg har sagt det før og skal gentage det kort her. Noten stiller desuden Krav om en Adskillelse mellem Sydslesvig og Holsten. Naa ja, lad være det er i Henstillingens Form, men det er alligevel Danmark, der udtrykker Ønske herom, stiller Krav om, maaske ikke saa direkte, men dog i Realiteten stiller det Krav, at den danske Regering skal kunne varetage den sydslesvigske Befolknings Interesser, og animerer Befolkningen i Sydslesvig til at stille Krav om en Afstemning.

Naa, bortset fra dette, som vi finder er uheldigt, kunde Noten jo ikke være klar, for det kan en saadan Note ikke være, naar den bliver til som Kompromis mellem absolut modstridende Synspunkter. Hvis det imidlertid ikke er den rene Studehandel, maa man billigvis indrømme, at Folketingsflertallet kan gøre Krav paa, at Noten ikke udlægges paa anden Maade, end Folketingsflertallet vil godkende. Men saa maa Folketingsflertallet ganske vist ogsaa være beredt til og have Vilje til at sætte Eftertryk bag Kravet herom og, hvis dette ikke ubetinget, i enhver Henseende, respekteres, da at drage de nødvendige Konsekvenser.

Dagen efter Notens Offentliggørelse gik Regeringens københavnske Hovedorgan blankt ind for den Anskuelse, at Noten sagde: Grænsen ligger ikke fast, at nu var der dermed givet fri Bane for Grænseflytningsarbejdet. Jeg skal ikke bruge Tingets Tid og Folketingstidendes Spalteplads til paa ny at citere, hvad jeg citerede under en tidligere Debat her i Tinget, men kun henviser de ærede Medlemmer dertil.

Statsministeren havde en Udtalelse i samme Nummer af „København“, der kun kunde fortolkes i samme Retning, og det var altsaa allerede Dagen efter Notens Offentliggørelse, en Uge efter dens Afsendelse, offentligt bekendtgjort — for man maatte jo gaa ud fra, at Statsministerens Opfattelse var identisk med hans Parti-blads —, at Statsministeren vilde udlægge Noten paa sin Maade og vilde fortsætte med at føre en Politik eller understøtte en Politik, som var i Modstrid med Folketingets.

Under disse Omstændigheder var den eneste rimelige Konsekvens at drage den, at man gav Statsministeren et Mistillidsvotum. Det vilde man imidlertid ikke være med til. Jeg kan ikke give mig til at udtale